

Karmøy kommune
Postboks 167

4291 KOPERVIK

Att.

Vår ref.

Deres ref.
22/8970-54

Bodø, 16. oktober 2023

Klage på avslag på søknad om å få dekket ekstra pensjonsutgifter 2023 – Ryvingen barnehage

Ryvingen barnehage er medlemmer av PBL (Private barnehagers landsforbund). Etter fullmakt representerer vi barnehagen i klagesaken. Vi ber om at sakspapirer i den videre prosessen sendes undertegnede, med kopi til barnehagen.

Viser til Vedtak om Avslag på søknad om å få dekket ekstra pensjonsutgifter 2022 for: - Ryvingen barnehage

Vedtaket påklages med bakgrunn i følgende punkter:

Det anføres at PBLs reforhandlede pensjonsavtale ikke er å anse som ny avtale etter gjeldende regelverk. Karmøy kommunes mangler derfor nødvendig lovhjemmel. Konsekvensen er at vedtakene er ugyldige.

Bestemmelsens ordlyd må fortolkes i samsvar med lovens forarbeider. Den rettslige problemsstillingen i saken er ikke direkte berørt i lovens forarbeider. I en slik situasjon må en falle tilbake på formålet bak bestemmelsen og andre kilder som kan være egnet til avklaring, samt reelle hensyn.

Regelverkets klare formål har vært å innføre sikringsbestemmelser som skal sørge for at private barnehager kan tilby anstendige og forutsigbare pensjonsordninger til sine ansatte også etter 1. januar 2019. Intensjonen var å sikre at pensjonstilskuddet skulle sette private barnehager i stand til å tilby like gode vilkår til sine ansatte, på linje med ansatte i offentlige barnehager. Dette samsvarer også godt med likebehandlingsprinsippet i barnehageloven § 19, som er klargjørende for handlingsrommet ved utformingen av forskriften.

I lovens forarbeider er det videre forutsatt at flere – ikke færre barnehager – ville komme i søknadsposisjon ved innføring av nye regler. Legges kommunens tolkning til grunn, vil imidlertid bare en svært liten andel av landets private barnehager være i søknadsposisjon etter ordningen.

Forarbeidene taler mot at lovgivers intensjon har vært å begrense tariffpartenes muligheter til å tilpasse en utdatert pensjonsordning med endringer i folketrygd og levealdersjusteringer. Lovgiver var dessuten godt kjent med PBLs tariffbundne pensjonsavtale. Endringer av denne avtale skjer kun sentralt og kollektivt. Lovgiver var også kjent med at endringer i pensjon skjer regelmessig gjennom forhandlinger i hovedoppgjør. Dersom lovgiver hadde ment at adgangen til søknadsordningen for PBLs medlemsbarnehager til evig tid skulle være låst til pensjonsavtalens innhold per 1. januar 2019, er det naturlig å anta at dette ville kommet klart til uttrykk i forarbeidene.

Departementet kan heller ikke ha ment at man skulle fryse alle pensjonsordninger i sektoren, uten rom for nødvendige tilpasninger og endringer som følge av eksempelvis regelverksendringer i folketrygden. Hvis dette var meningen, ville det i realiteten innebære en utfasing av ekstra pensjonstilskudd som egen søknadsordning. I praksis vil det ikke være mulig å oppbevare en identisk og uendret pensjonsordning til evig tid. Ytelsespensjon er stort sett avviklet, også innenfor offentlig sektor. Det vil kunne oppstå tvingende behov for endringer i pensjonsordningen også i fremtiden.

På denne bakgrunn anføres at den aktuelle pensjonsavtalen må anses som inngått før 1. januar 2019 i forskriftens forstand. Videre anføres det at kommunens fortolkning leder til et resultat som er i strid med det bakenforliggende lovformålet, likebehandlingsprinsippet i § 19 og reelle hensyn.

PBL anfører at barnehagen har krav på dekning av høye pensjonsutgifter etter forskriftens § 4a første ledd.

Brudd på kravet om økonomisk likebehandling

Videre anføres det at skjæringstidspunktet i forskriftens § 4a representerer et brudd på det grunnleggende kravet om at det skal være økonomisk likebehandling mellom offentlige og private barnehager, jf. barnehageloven § 19. Den tilfeldige forskjellsbehandlingen basert på tidspunktet for reforhandling av pensjonsavtaler, løstrevet fra økonomiske realiteter, innebærer et brudd på likebehandlingsprinsippet nedfelt i barnehageloven § 19.

Dersom forskriften hindrer dekning av høye pensjonskostnader er situasjonen at det offentlige tilskuddet til barnehagen ikke gir økonomisk likeverdig behandling. Den offentlige finansieringen til kommunens egne barnehager (i dette tilfellet pensjonskostnad) er større enn det barnehagen har fått utmålt. Det bryter med barnehageloven § 19, som fastsetter at: *«kommunen skal behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager.»*

Det vises også til at kommunale barnehager også har reforhandlet sine pensjonsavtaler på tilsvarende måte i tråd med pensjonsreformen og fra samme tidspunkt 01.01.2020

Videre vises det til at kommunale pensjonsutgifter per heltidsstilling danner et øvre tak for hva som kan kreves dekket.

I Høyesteretts dom av 18. januar 2021 (HR-2021-62-A) ble likeverdighetsprinsippet oppsummert slik i avsnitt 41:

«Det grunnleggende kravet er at det skal være økonomisk likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Dette innebærer at de private barnehagene skal sikres den samme offentlige finansieringen per oppholdstime som kommunale barnehager får. Den økonomiske likebehandlingen tar derfor utgangspunkt i kommunens finansering av egne barnehager».

Høyesterett legger altså til grunn at likeverdighetsprinsippet gjelder generelt, uavhengig hvilken komponent i finansieringen det er snakk om. Barnehageloven § 19 pålegger kommunen en plikt til å behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdige med kommunale barnehager.

De private barnehagene har altså et rettskrav på slik behandling og Høyesterett har fastslått at dersom beregningsmåten fører til at tilskuddsbeløpet til den private barnehagen blir lavere enn kommunens, så er det ikke i samsvar med kravet til likeverdig behandling i barnehageloven § 19.

Til orientering så er de spørsmål som saken reiser brakt inn for rettslig prøving ved Oslo tingrett i et søksmål mot Staten v/ Kunnskapsdepartementet.

Dersom vedtaket opprettholdes, eller at dere mener vedtakene er tilstrekkelig dokumentert, bes det om at klagen oversendes Statsforvalteren i Rogaland for endelig behandling.

Med vennlig hilsen
PBL

Anders Grønmo
statistikk- og økonomianalytiker
75 55 38 69
anders@pbl.no

Elektronisk godkjent